

Praktikpladmangel

Hver anden lærling pendler efter læreplads

AE har undersøgt, hvor mange lærlinge der flytter sig efter lærepladsen. Mere end hver anden lærling flytter over kommunegrænsen efter en læreplads, og det er flere end før krisen. Mens hver anden flytter over kommunegrænsen, så pendler 30 procent mellem landsdele og hver femte tager en læreplads i en anden region. Analysen dokumenterer, at lærlingene i dag er mere mobile og gerne flytter sig efter lærepladsene.

af Senioranalytiker **Mie Dalskov Pihl**

21. oktober 2014

Analysens hovedkonklusioner

- AE har undersøgt mobiliteten blandt lærlingene hos private virksomheder. Mere end hver anden lærling pendlede over kommunegrænsen mellem bopæl og læreplads i 1. kvartal 2013. Andelen af lærlinge, der mindst flytter sig over kommunegrænsen, er vokset siden 2008 med 3 procentpoint.
- 30 procent af lærlingene flytter sig mellem de 11 landsdele, og hver femte finder læreplads i en anden region, end der hvor de bor.
- Uanset hvor lang en afstand pendlingen måles over, så er det de sjællandske elever, der flytter sig længst efter læreplads, men de fynske elever er dem, der har forøget mobiliteten mest siden krisen.
- Fordelt på sektorer er der i dag flere lærlinge, der finder læreplads over kommunegrænsen inden for både byggeri, service og fremstilling. Over landsdele og regioner er mobiliteten øget for lærlinge i byggeriet og servicesektoren, mens lærlinge inden for fremstillingssektoren flytter sig i lidt mindre grad end i 2008. Den tendens gælder 9 ud af 12 industrisektorer.

Kontakt

Senioranalytiker
Mie Dalskov Pihl
Tlf. 33557720
Mobil 26204036
md@ae.dk

Kommunikationschef
Mikkel Harboe
Tlf. 33 55 77 28
Mobil 28 36 87 50
mh@ae.dk

Hver anden lærling pendler efter læreplads

AE offentliggjorde en analyse i september 2014, der viste, at 27 procent af de 61.000 private virksomheder¹ tog del i praktikpladsansvaret ved at have en lærling ansat i 1. kvartal 2013. Det svarer til, at 16.000 private virksomheder havde lærlinge.

I denne analyse er det undersøgt, om de godt 44.000 lærlinge i de 16.000 private virksomheder har flyttet sig for at finde en læreplads.²

Godt 55 procent af lærlingene flytter sig mindst over kommunegrænsen efter en læreplads, og det er godt 3 procentpoint flere end for 7 år siden, lige inden den økonomiske krise satte ind. Hver femte flytter mellem regionerne.

Tallene viser, at relativt flere lærlinge i dag flytter efter en læreplads – både hvad angår mellem kommune, landsdele og regioner. Næsten hver tredje flytter sig mellem mindst to landsdele, dvs. eksempelvis mellem Nordjylland og Vestjylland.

Det skal understreges, at der med landsdele er tanke på den inddeling, som Danmarks Statistik laver. Der ses således på følgende 11 landsdele: København by, Københavns omegn, Nordsjælland, Østsjælland, Vest- og Sydsjælland, Bornholm, Fyn, Syddanmark, Østjylland, Vestjylland, Nordjylland.

Af tabel 1 kan man se, at ud af dem, der flytter sig over kommunegrænsen, er det faktisk de fleste, der også flytter sig uden for landsdelen efter praktikplads.

Tabel 1. Andel lærlinge i privat virksomheder, der pendler mellem bopæl og læreplads

	1. kvartal 2008	1. kvartal 2013	Ændring
	Pct.		Pct.point
Læreplads i bopælskommune	48,3	45,5	-2,8
Flytter over kommunegrænsen	51,7	54,5	2,8
Flytter over kommunegrænse, men ikke landsdel	21,3	22,4	1,1
Flytter mellem landsdele (mellem de 11 landsdele)	30,4	32,1	1,7
I alt	100,0	100,0	0,0

Anm: Det er undersøgt, om eleven flytter mellem bopæl pr. 1. januar i året og arbejdsstedskommune.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registerdata.

I tabel 2 er der set på de lærlinge, der pendler mellem landsdelene efter praktikplads. Som det også fremgik af tabel 1, er det godt 30 pct. af lærlingene i de private virksomheder, der er i praktik i en anden landsdel, end de bor i. Det ses af tabel 2, at også ganske mange flytter sig mellem regionerne. Hver femte lærling pendler mellem regioner for at komme i praktik.

¹ Der er kun set på virksomheder med mindst 4 ansatte, hvoraf 1 skal være faglært. Kun private virksomheder.

² En del unge har givetvist flyttet bopæl for at komme tæt på lærepladsen. Denne undersøgelse fokuserer på dem, der pendler mellem bopæl og læreplads og vil således ikke belyse dem, der er flyttet forud for lærepladsansættelsen. Derfor er antallet af elever, der flytter efter en læreplads lavt sat.

Tabel 2. Andel lærlinge i privat virksomheder, der pendler mellem landsdele

	1. kvartal 2008	1. kvartal 2013	Ændring
	Pct.		Pct.point
Flytter mellem landsdele (mellem de 11 landsdele)	30,4	32,1	1,7
Flytter mellem landsdele, men ikke regioner	11,0	11,6	0,6
Flytter region	19,4	20,4	1,1

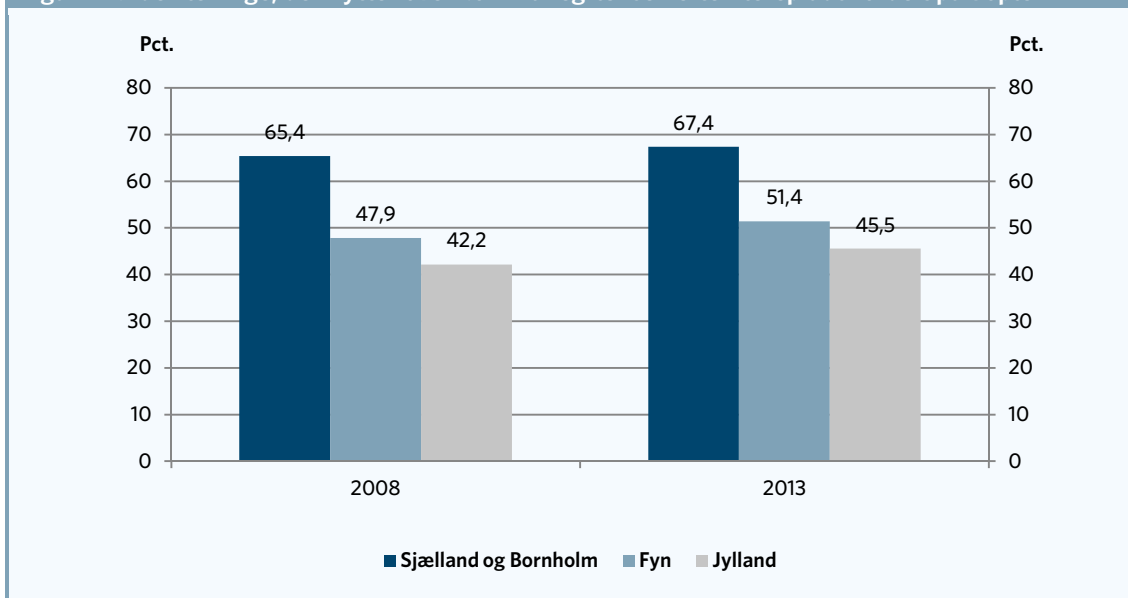
Anm: Det er undersøgt, om eleven flytter mellem bopæl pr. 1. januar i året og arbejdssted.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registerdata.

Det er især de sjællandske elever, der flytter sig, jf. figur 1. I 2013 flyttede to-tredjedele af eleverne fra Sjælland over kommunegrænserne efter lærepladser, mens det samme gjaldt hver anden på Fyn og 46 procent i Jylland. Uanset den unges bopæl var der i 1. kvartal 2013 flere, der flyttede sig, end i 2008.

I og for sig er det nærliggende, at flere elever på Sjælland pendler over kommunegrænsen, da kommunerne ofte er mindre end i resten af landet. I tabel 3 ses, at der på Sjælland dog også er flere, der krydser landsdelene efter lærepladser. På Fyn og i Jylland er der 21-24 procent, der krydser landsdelene, mens det på Sjælland er 46 procent.

Ser man på pendling mellem regionerne, så er det fortsat Sjællandske unge, der flytter sig mest, idet 22 procent flyttede mellem regionerne i 1. kvartal 2013. Forskellen til fynske og jyske elever er dog mindre, end når det gjaldt pendling mellem kommuner og landsdele. 19-20 procent af eleverne fra Fyn og Jylland flytter mellem regionerne.

Figur 1. Andel lærlinge, der flytter over kommunegrænsen efter læreplads fordelt på bopæl

Anm: Det er undersøgt, om eleven flytter mellem bopæl pr. 1. januar i året og arbejdsstedskommune. Opgjort 1. kvartal i året.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registerdata.

Tabel 3. Andel elever, der flytter sig efter læreplads mellem bopæl og arbejdssted

	Pendler mellem kommuner			Pendler mellem landsdele			Pendler mellem regioner		
	2008	2013		2008	2013		2008	2013	
Bopæl	Pct.		pp	Pct.		pp	Pct.		pp
Sjælland og Bornholm	65,4	67,4	1,9	43,4	45,6	2,1	20,4	21,7	1,3
Fyn	47,9	51,4	3,5	21,9	24,4	2,6	17,4	19,8	2,4
Jylland	42,2	45,5	3,4	21,9	23,3	1,4	18,1	19,0	0,9
I alt	51,7	54,5	2,8	30,4	32,1	1,7	19,4	20,4	1,1

Anm: Det er undersøgt, om eleven flytter mellem bopæl pr. 1. januar i året og arbejdsstedskommune. Opgjort 1. kvartal i året.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registerdata.

Denne analyse punkterer myten om, at lærlingene ikke flytter sig efter lærepladserne. Mere end hver anden lærling i private virksomheder flytter over kommunegrænsen, og hver femte endda over regionsgrænsen. I takt med den økonomiske krise er andelen af elever, der flytter sig efter lærepladsen forøget.

Naturligvis skal eleverne på erhvervsuddannelserne flytte sig derhen, hvor lærepladserne er, og denne analyse viser, at eleverne er blevet mere mobile.

Serviceelever flytter sig mest

Tabel 3 viser elevernes mobilitet fordelt på hvilken sektor, der er tale om.

Tabel 3. Andel elever, der flytter sig efter lærerplads

Over kommuner	2008	2013	Ændring
	Pct.		Pct.-point
Byggeri	39,6	44,1	4,5
Fremstilling	45,8	49,0	3,1
Privat service	58,7	60,9	2,2
I alt	51,7	54,5	2,8
Over landsdele			
Byggeri	18,6	20,9	2,3
Fremstilling	24,5	24,2	-0,3
Privat service	37,1	39,7	2,6
I alt	30,4	32,1	1,7
Over regioner			
Byggeri	9,0	10,7	1,7
Fremstilling	15,4	14,0	-1,4
Privat service	25,3	26,8	1,5
I alt	19,4	20,5	1,1

Anm: Det er undersøgt, om eleven flytter mellem bopæl pr. 1. januar i året og arbejdsstedskommune. Opgjort 1. kvartal i året.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registerdata.

Uanset om der ses på pendling mellem kommuner, landsdele eller regioner, så er det inden for service-fagene, at lærlingene er mest mobile. 61 procent flytter sig over kommunegrænsen, godt 40 procent flytter landsdel, og 27 procent flytter mellem regionerne. Det er markant mere, end eleverne inden for byggeri og fremstilling pendler.

Siden 2008 er der inden for alle tre sektorer flere, der flytter sig over kommunegrænsen. Især inden for byggeriet, er der sket en stigning i pendlingen. Når det gælder pendling mellem landsdele og regioner, så er der flere elever i dag, der flytter sig over landsdele og regioner inden for byggeri og service, mens færre elever krydser landsdele og regioner inden for fremstillingssektoren.

Der er dog ret stor forskel på de forskellige dele af fremstillingssektoren. Eleverne inden for kemi, plast- og elektronikindustri flytter i dag mere mellem regionerne end i 2008, mens eleverne inden for andre dele af sektoren er mindre mobile.

Tabel 4. Andel lærlinge, der pendler mellem regioner fordelt på fremstillings erhverv

	2008	2013	Ændring
	Pct.	Pct.	Pct.-point
CB Tekstil- og læderindustri	21,1	7,0	-14,1
CF Medicinalindustri	55,6	48,1	-7,5
CL Transportmiddelindustri	7,7	2,6	-5,1
CK Maskinindustri	12,4	8,5	-4,0
CJ Fremst. af elektrisk udstyr	9,5	6,4	-3,2
CA Føde-, drikke- og tobaksvareindustri	27,1	24,7	-2,4
CC Træ- og papirindustri, trykkerier	12,9	10,9	-2,1
CM Møbel og anden industri mv.	10,9	10,0	-0,9
CH Metalindustri	5,0	4,3	-0,7
CI Elektronikindustri	12,3	13,7	1,4
CG Plast-, glas- og betonindustri	16,4	19,8	3,3
CE Kemisk industri	29,9	40,9	11,0
I alt	15,4	14,0	-1,4

Anm: Andelen af elever, der pendler mellem regioner, og har læreplads i fremstillingssektoren. Opgjort 1. kvartal i året.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registerdata.